آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی اورگانی
اوریالی
نمره ۴۹ (۴۲۸) ایکنجی دوره

اوروزنامه هیئت تحریره واسطه‌سینه
اداره اولونور
اداره‌نین محلی ستارخان شیابانی
مرکزی قومیته باسیلیر

آذربایجان

۱ شنبه ۲۸ مهر ۱۳۲۵
تک نمره ۱۰ شاهی

آبونه	ایلیک	۱۲۰ ریال
۶	آیلیغی	۶۵
۳	«	۳۵
۱	«	۱۲

غله توپلاماسیندا

مسامحه ایتمه‌مه‌لی‌یک

هر ایشده سرعت عمل لازمدر

غله توپلانیشیندا مراقبه‌ده آقای ژنرال کبیری جدی صورتده فعالیت ایتمکده‌در.

آقای کبیری‌نین فعالیتی رضایتلی بیر حالدا غله‌نین توپلانماسی ایله نتیجه‌له‌نیر.

ایندیه کیمی توپلانان غله‌محصولاتی اهالینین ویئرلی فرقه‌تشکیلاتلارینین فعالیتی نتیجه‌سینده اولمیشدر.

بئله‌لیکله ایشه باشلاییلار.

او جمله‌دن سابقده اهر تشکیلاتی‌نین قید ایتمک اولار، اهر تشکیلاتی بوارده‌ده اولدیقجا مسامحه‌کوستریرسه ایشی دیرناکورده‌ده اوراداغله‌توپلانماسی لازیجه موفقیت‌له گئیدمه‌میش ایدی.

ایندی‌ده اردبیل دوتیل‌لیک کوره‌سه‌یک.

غله‌نین جمع اولماسی بوتون خلقیمیزین حیاتی احتیاجی ایچون اولدیغیندان عامو بوساحه‌ده فعالیت کوستریلمه‌لی‌در. تیل‌لیک کوسترمه‌ین عنصرلر اوزوطیعه‌لریله علاقه‌سیز اولدیقلارینی اثبات ایتمکله برابر خلقیمیزین نفرتینه دوچار قالاجاقلاریندان یئنه چکینمیرلر.

غله توپلانماسی بارده‌سینده‌ماهیچ بیر نگرانچیلیغا یوخدور. فقط قابلدا اولان یئنا کوره یالنز سرعت عمل لازمدر.

یوقاکوره‌در که بو موضوعون اهمیتینی نظره‌آلاراق بوتون خلقیمیزه، کدلرده و قصه‌لرده اولان محصولارین توپلانماسی ایچون جدی صورتده تاییشیرلی وئریریک که مسامحه‌کوستره‌مکدن پرهیز الذاب و هر جوره احتمالین قارشی‌سیندا خلقیمیزین آذوقه‌سین تأمین ایتسینلر...

آستارادان گلن تلغراف

طهران

باش وزیر جناب آقای قوام السلطنه اوزی آقای دوکتور جاوید، اوزی «رهبر»، «ظفر»، «ایران‌ما» روزنامه‌لری اوزی تبریز جناب آقای پیشه‌وری، اوزی «آذربایجان»، «آزاد ملت» روزنامه‌لری، بوتون آقایان آذربایجانلاری قاچان اشرار بورژوازی و پلخلاری‌نین الیر اولوب سویتو تجلیقا باشلامیشلار.

اولار بیرینجی استانلاری مرموز دستلار واسطه‌سیله اسلحه وارد ایدیب آذربایجان سرحدلرینده کی طالش ناحیه‌لرینده اهالی‌نین دار بوغوزی و مال‌قارا‌سینی رحمسیز جه‌سینه قارت ایتمکه زاندارم بوستلارینداکی اسلحه ایدیب طالش آزادلیغی بوغماقدان قورتاری وحشی جه‌سینه‌قیلماق وقاچماقدا دوردیلر. اونا کوره بیز آذربایجان طالش سرحدلرینده یاشایانلار توز ایو - ایتیکیمیزدن آچیق دوشمه‌شوک، جیاتیمیزین تأمین اولونماسی تقاضا ایدیریک.

یداله کریمی، حریفی

سووت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان

ایران جمعیتینین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین ایلیک فعالیتی حقینده گزارشی و اوچونجی دوره اداره هیئتینین انتخاباتی

پنجشنبه گونی مهر آیین ۲۵ ده آخشام ساعت ۶ دا تبریزده کی سووت مدنیت ایوینده سووت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتینین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین ایلیک فعالیتی حقینده گزارش و اوچونجی دوره اداره هیئتینین انتخابات‌لاری‌نین بیرینجی اجتماعی مدنی علاقه جمعیتینین آذربایجانین بوتون شهرلرینده اولان شعبه‌لرینین نماینده‌لریندن و سووت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران مرکزی جمعیتینین نماینده‌سی آقای کریم کشاورزین شرکتیله آقای صفوتین صدارتی آلتیندا تشکیل ایدیلمیشدی. جلسه‌نی اداره ایتمکدن اوتری موقتی هیئته آقا غیداکی آقالار انتخاب اولونمیشلار.

سووت اتفاقیندن تبریزده کی ژنرال قونسولی جناب آقای فراسیع و آقایان پیشه‌وری، شریعتی، کریم کشاورز، صفوت، عطائی، صدقیانی، مهندس قهرمانی، دوکتور ابراهیمی بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

روماناینادا یئر اولگوسی حقینده

روماناینا رکیمیلری آراسیندا یئر بولگوسی علی اولدوقونا کوره کندچیلار طرفیندن بوتون نقطه‌لرده بویوک مینگئر تشکیل ایدیلدیغی هامو بوایشی نهایت سرینجله قارشیلامیشلار، دیه‌گون قاباق کندچیلر طرفیندن تشکیل ایدیلمیش بویوک مینگئره باش وزیر و داخله وزیری نطق سویله‌یه‌رک کندچیلر ایچون آرتیق موفقیتلر ایسته‌میشلر.

ایران حکومتینین استعفاسی

دینی قابینه‌نین تشکیلی

طهران رادیوسونین ویردیگی خبره کوره پنجشنبه گونی مهر آیین ۲۵ - نده آقای قوام السلطنه اعلیحضرتین حضورینا گئدیب و بوتون حکومت عضولارینین استعفا ویرمه‌سی حقیقده اونا تقاضا ویرمیشدر. اعلیحضرت حکومتین استعفاسینی قبول ایتمیش و یئنی حکومت تشکیل ویرمکی یئنه ده آقای قوام السلطنه‌یه تاپشیرمیشدر. آقای قوام السلطنه شنبه گونی مهر آیین ۲۷ سینده سحر ساعت ۱۰ - دا سعدآباد قصرینده یئنی حکومتی آشاغیداکی ترکیبده اعلیحضرتین حضورینا معرفی ایتمیشدر:

آقای سپهبد امیر احمدی - جنگ وزیری
« حمید سیاح - پیشه و هنر «
« عبدالحسین هژیر - مالیه «
« دوکتور منوچهر اقبال - صحیه «
« امیر علائی - فلاحت «
« ترک‌بی - پست - تلغراف و تلفون «
و باش وزیرین معاونی
« صادقی - یول «
« امیر علی شایگان - معارف «
« موسوی زاده - عدلیه «
« فرمانفرمائیان - ایش و تبلیغات «

داخلی و خارجی ایشلر وزیرلیگی آقای باش وزیرین عهده‌سینده اولاجاقدر. دونن ساعت ۵ گون اورتادان صونرا یئنی دولت بیرینجی جلسه‌سینی خارجی ایشلر وزیرلیگی قصرینده تشکیل اولاجاق ایدی.

لهستاندا

لهستانا منابع ایشچیلرینین ایکنجی کنگره‌سی آچیلمیشدر. بو کنگره‌نین قراری اوزره لهستانین صنایعی معادن ریه‌نین اولکی بنگه‌داوندان یوخاری وضعیتده ایرهلی گئدیلمکدر.

فرانسادا رفراندومدان صونرا

فرانسه‌ده رفراندوم وان صونرا سیاسی بیر کرگینلیک حله‌گلیشدر. اوچوجولار بیرینجی نظریده دالیش اولورسا، ۳۲ نجی تیره‌میزده وقرار نه‌ده رفراندوم گونلری» باشلیقلی مقاله‌ده «دوغول وای‌نون صفینده قرار دوتان مرتجع عنصرلر، رفراندوم نتیجه‌سینده قانونون رد ایدیلمه‌سینه چوقدا اینانماماقدا درلار، لیکن اونلار ویرلین رایین قاطع اکثریتله اوتمه‌سینا مانع تورده‌تمک ایسته‌یرلر و بئله‌لیکله قانون تصویب ایدیلدیگی تقدیرده اولکه‌ده اغتشاش قیاری آلتیندا یئنی‌دن قانون‌دا تجدید نظر ایدیلمه‌سینی تامین ایتمگه چالیشیرلار.» یازمیشدیر.

ایندی‌ایسه رادیو بیرینجی یوزده ۵۴ ی قانون علیهینه رای ویرمکی ایچون، قانوندا تجدید نظر اوغروندا بویوک تبلیغات و مبارزه آپاریلمیشدر.

ایندیکی «تجدید نظرچی‌لر»، همان اساسی قانونون محافظه‌لری‌دیرلر، جمهوریتچی خلق فرقه‌سی (ام - ار - پ) اولدوقجا چیلیق بیر وضعیتده دوچار اولموشدر.

۱۳ اوکتوبر رفراندومی فرقه عضولرینین رهبرلیک دستگاهیندان مناسبت ایتمه‌یکلرینی گوستریرمیشدر، چونکه فرقه‌نین رهبرلیک اورگانی قانونون لیهینه رای ویرمکی ایسته‌دیکی حالدا فرقه عضولرینین اکثریتی قانونون علیهینه رای ویریرمیش و باخود بیطرف قالمیش‌لاردیلر.

بو صیرادا فرمونیست‌لر و سوسیالیست‌لر اساسی قانونون تصویب ایدیلمه‌سی صورتده اجرا ایدیلمه‌سینه طرفدارلاردیلار. لیکن سوسیالیست‌لر ده انتخابات قانونوندا تجدید نظر ایدیلمه‌سینی ایستمکده‌درلر.

بو حالدا نوامبرین ۱۰ ندا اجرا ایدیلمه‌جک «ملی مجلس» انتخاباتی ایچون مبارزه باشلامیشدر. بو مبارزه‌ده ایسه «ام - ار - پ» پارتیسینده رفراندومین مکتبه اولاد یاق ماقدا دوغرو بیر تمایل احساس ایدیلمکده‌در.

فرانسادا بیرینجی اساسی مجلس نوروللوگی، فرمونیست‌لر معتقده‌سی اکثریتی قازانماقلاری حالدا، داخلی و خارجی ارتجاع «سوسیالیست ام - ار - پ» یه اکثریت ایجاد ایتمکله فرمونیست‌لری اقلیته دوشوراجاقلار ایسته‌یرلر. او زمان «ام - ار - پ» باشچیلاری بو پیشنهادی قبوله‌جکلر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

تلغارستاندا

بلغارستان وطن جبهه‌سینین کاندیدلرینین اوزی نشر اولدوقونا کوره بلغارستان شهرلرینده شوبه‌سیز بلغارستان حکومتی آرتیق سووتچی و مرتجع بلغارلاردیلار.

بلغارستانین باشقا شهرلرینده‌کی وطن جبهه کاندیدلرینین آدلاری دیلمیشدر. بو کاندیدلر زحمتکشلرین بویوک مینگئر نده بلغارستان زحمتکشلری طرفیندن بویوک مینگئر تشکیل ایدیب یئنی و بیر وطن جبهه‌سی کاندیدلرینین طرفدارلاری ایسه‌جه‌یه‌یه‌ده بلغارلاری آلتیندا وطن جبهه‌سی کاندیدلرینی بلغارلاردیلار.

دنیا خبرلری

چین‌ده

چینده چیان کای‌شک اولوزده‌سی یازمیشدر که یاخین گوندرده آمریکالیلارین اختیارینده اولان چوخلی ژاپون جنگلری چینه گتیریله جکدر. بو اقدام چین اقتصادیاتینی آزادلاشدیرماق سبب اولوب نتیجه‌سینده کارخانالار و صنعتی موسسه‌لر ایشلمه‌دوقلاری حالدا، دوغرو جنگلر، تله‌لیکله چینده اولان ایشچیلرینه مابی چوخ آرتاجاقدر. بو ترتیله چین خلقی بو خسارتلرین تلافیسینی آلماق موقتی اولیاجاقدر. بو خسارت آمریکالیلارین بوقدر سیر ایشلرینین نتیجه‌سی آلینمیش.

چینده

چینین ارتجاعی روزنامه‌لرینده اولان یئنی چوخلاری‌نا‌لو روزنامه‌سی یازیرا بیلان سوزلر یازمیشدر که گوناچین کومونیست فرقه‌سینین نماینده‌لری موسقوادا کیدیب سووت اتفاقی بالی بیلاریله گوروشدوکده مرکزی حکومت حاله کئیرمه‌ایچون اونلارا کمک اولماقا سوز ویرمیشدر. هایدهجینین باشچی اولان مانگ شیرینده سووت اتفاقی مفیرلیچین نماینده‌لریله آمریکا، شیلاری آراسیندا غیررسمی حالدا صلح ویرمه‌جکدر. سووت اتفاقی آراسی بو سوزلرین نتیجه‌سینده بلان اولدوغنی یازدیرمیشدر.

ترکیه‌دولتینین بلغارلار حقینده کی جوابی

ترکیه دولتی‌نین بلغارلار حقینده) جوابی دون آخشام سووت سفیرینه ویریلمیشدر.

آلمانیا دولتینین اعتراضی

آلمانی دولتی بیرلشمیش متفقلار تشکیلاتی عضولیگینه قبول ایدیلمه‌سینه کوره اعتراض جوابینه بیرلشمیش متفقلار تشکیلاتینی‌نین لیگ بیریادداشت

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

«آنتونیتی» نین ایکی قات کلک بازلیقی

ع. محمدکاری

بیر قسم جمله سینده

آمریکا ایش اتاقلارینی باشدیرماقدان و قله حرکاتین دئشی اولان و قله قوه‌سی بارماقلاماقا جان آتان «آنتونیتی» لرین کئچیرده عضولیغی ساینه‌لریله بیر مصاحبه ایتمیشدر. آمریکا امپریالیزمی‌نین ایسته‌ساقلی خدمتکارلارینداندان اولان بو شخصین سیاسی قیافه‌سی هامو تانیر.

اوردون مدنلرین بری آنتونیتی هر بیر دموکراتیک و یا مترقی حرکته ایله جدی صورتده مخالف اولدوغو شهرتینی الا گتیرمیشدر. اما بو دفعه آنتونیتی آرتیق حد یئتمیش چیخمیشدر او دیمیشدر: «اگر سووت اتفاقی آتم انرژی سینی مونوپلی ایله ایدی تجربه ایتمکلیی جزیره‌سی عرصه‌سینده بدا اولاردی.»

آنتونیتی‌نین بو آلچاق افترای ایچکی خیریدافا قاملدر. بیرینجی نوبه‌ده او ملت‌لر آراسیندا دواملی بیر صلح یارانماق ایچون جدی مبارزه آپاران بیر دوله نهایت دیر. ایکینجی ایسه او اوبابلارینین ۳ نجی اوزیلیق کوره‌سینده سکوت ایدیر اونان قوتری که آتم بمبا‌سی حقیقتاً یئنه‌لر قورماق اونون اوبابلاری دولاو.

بویوک پست روزنامه‌سینین کاتبی جوزیفسه‌نی مفیری مارتین انجلس آمریکالی بیر مفیری مفیت لرینی منعکس ایتمیشدر. اولاردان بیری که

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

سووت علمر آقادمیاسی ریاست هیئتی

سووت اتفاقی علمر آقادمیاسینین ریاست هیئتی ۱۹۴۷ نجی ایلده‌ایکیدیک علمی یازارین تشکیلاتیله باشلاغا دوام ایله‌ییر. بو تشکیلاتا اوزوره همان ایلده سووت قوللاقسیزه چوخلی علمی تجربه یئرلری ایکیله‌جکدر.

حمزه — طهران مسافرتیمدن بیر نتیجه خاطره

قلط «چمنزار» دا عکس اوتورمك اولا بلر

ماشینلارین بیری خراب اولاندا او بیریسی ایله آتارردیك «تاکسی» دا محیط تماشایه ده گیتمیشدی «زاندارمه رملاری» ماشینلار بیری ماخلایب تفتیش ایتمکه باشلادیلار. «بیر روزنامه‌جی» یك «روزنامه‌مدیری یك» دیه اوز اعتبارنامه‌لریمیزی اوخوتدوقدن صونرا منتظر اولوردوق. دی آخ دا اوخوتدوق گوردوك «باشگاه‌دان ایتمکه جمعان بوخدور» بیر خر اوزون آرتیق تریاکی زاندارم بر باشیان زمان بیزدن پایراق ایستدی بو، صانکه بو اسکنسه‌در، باغه‌سی بو کتاب شکلی آلمیش، دوره دوز بیر یك بالاسی کیمی دوردیلر.

اوچالب ایشین ه اولدیغینی صوروشدیغدا «زاندارم پروسه‌لری دوره‌لیر» دیدی.

پروسه‌لر آخیر پروسه دوره‌لیك بو قدر چکسه انسان هنج بیرایش دوره بیلمز. بو هر گون اولارجا مقالاری تصحیح ایتمیب بیر آزمدنه یازیب حاضرلاییب خوردیه و اوریشه بیر قدرون گتمکیمیز بو قدر که طغلرانی اوخوتدی.

نتیجه، زاندارملارلا صحبت نیز بتمیشدی، حیب‌الهی اولانلاردان سوز صوروشماقدادر. زاندارملار هامیسی «زاندارم» دولاو — زاندارم، هاد موسی تریاکی و سومو تریپی ایله تریه ایدر زاندارم!...

نتیجه — آلتی‌سی بیلیورم هاولار دا قیرماشیق گوسترمکدیکاری ایچون بیر یاپاکی حدال ایله تعقیب اولیمشلار چرچیل دوشونده بر چیو گولش واردر. باشدا بیر مدالدا واردر که مرحوم اعلیحضرت رضا شاهیت «مبارك» لقبالی اولان اوخوندو نقش اولاوامیشدر.

بو مدالاری گورجکین بر اختیار علی گولمك دوندی. بیرمیز، اوزه بیزی دوارق کنارا، بلکه سیر خارجی معمر بولارلا تعارف ایدی بولار، ماشینلارین بیری خراب اولاندا ایچون بر مقتن حلوقین بایلمی اهمیت، مشروطیتی تعطیل ایتمن بیر شخصیتیر اعلیرا گرچین مدالارینی دوره‌جیلار، حرزین دوزگی بولار که قلم قاباقکی دوره بادیعات چیخیشدی. نخیرای ایدرلر که هرشده آذربایجان کیمی مرحله‌ده، فعالیت وه‌ون واردر. من عکس خاطیراتیمه توزیمی مشغول ایتمیش‌ایدم. لاکن عکس گوتورمك خیالیمدا دوریاییم. زاندارم دیمیه‌یه گتمیش آما بو نه‌در؟ نیدیر. بوندا بو نه‌در، دیدیم. زاندارم دیمیه‌یه‌ده اوزون وقتدن‌بیکین‌صورا می پاسگاهون ایچریسینه آپاریلار.

رئیس دیدی که، او کاغذیت توتیف اولونماجاقدر.

...

دوشونه باشلادیلار...

۹ ساعت قدر آرتیق بوراداوا بوراخلمادان صورا بیزی، بیر نفر ترکلی — صباح زاندارمایه تروپه روانه ایتدیلر.

زاندارمین محلی دوشه گلمیش‌کیمی سلنه باشلیا دوروب بیزاقه دایانماق ایستدیلر.

«عکس گوتورمك» که بیزی ایش‌اوریشدر — آدام بیر دوجیزاق یا «محبوب» میراثیه بیر دگلارده زاندارم گلنده عکس گوتورم. بو عکس‌لر یادگارلیق ایچون‌در. داماغان وقتی که بیلیر خاطراته بر چیزه قورا ازگی عکس‌بردارلی میکدرگی.

تریاکی زاندارم بوانی سوالی ایچه موضوعلاری گتمیك ایستمیردی بوزسلوزمه دیدیم خیر سیز اولسون عکس ماشینی گویا یاتار «چمنزار» لاردان عکس گوتورمك ایچون اختراع ایتمیشلر. قهرمان زاندارم لار دانت عکس گوتورمك و یاخود لاردن قرشیمیزدا بو ماشینا اوزومك گتمدو و مقرر توتکدین و گوزل جیلاترین حقه نایتیه‌رماقا اجازه ویرمیر.

رضا آذری

تبریز برق شرکتی

ایکی ایل آیریلمیدا

الکتریك قوه‌سی بو گون یالنیز کوچه‌لو اولری ایشیقلاندیرماق ایچون دیغ ایلمکه‌بوتون ماهالرده یشرتمن دانه‌چاپ دوغرو دانما معجزه‌لی یارادیر. او سوبوردمك یالنیز اوطو، لمك موقاباده‌یه یشمیش یشرمك یو ولادار و بوروولار خدمتکاری کوتمیه‌لك عادی ایشلرمدن حساب اولونور. اگر الکتریك قوه‌سینین بوتون ایجام ویرمکی ایچلری سو مقابله‌ده ترح ویرمك‌سوزاوزو، چیکیب اصل موضوع آراداان گیدمیه‌جکدر. بونلا نه‌ایچون تبریز ان مهم‌ولاریمی شهری‌محسوب اولان بوجاندن تبریزده خلقین بوزده‌آلتمشی برق‌لومپنین کافی اولماماسی دیقنا گوره بیلمکلی چراغ ماهتابی هم‌جیل‌کیمی بارلی ایشیق باری قارشو توق یاتمقدانه دوزکار گتیریلر!

تبریز برق‌شرکتی که اعتبار نامه موجبنجه بوتون شهرین برق احتیاجنی‌تامین ایتمکی عهده‌سینه آلوب معلوم دگل هانسی سبه گوره بوز وجهی‌مهمه‌نی‌اعتبارسیز ایدیرمور بلکه اعتبار نامه‌نی بوزدوقدان صونرا بو شهرین برق مصرفی بیر تا دینی او شرکه محدود اولماق شرطیله بید اولو اور کاگر شرکت شهرین احتیاجنی رفع ایتمیه اختیارلاقلاولولا جاهز بلاشمورمدی که اولاق که ۱۳۱۹ کی ایلدن بری که ایشرکت سوامی روشنالی تبریز کارخانه‌سی زوردشیان در کتیمی تحویل آلیب هر ایل مرتبا توقه اوچ‌یوز تومان دفترموجبنجه صفت ایدیب و ۱۳۲۱ نجی ایلده یوزده اللی قوبو قلاری بولدان وام باشینمن گوتوروبلر!

بو قصورلاری صورا بو برق شرکتی کتیمین وسیله‌سیله ایشکیمی بیرزادا بوزا بلیریك مگر اینکه‌فکر ایدمك اوشرکت درغرو دانما سوء استفاده یولوی یاخلاماق ایستمیر؟

هر حالدا ایندی برق شرکتی مابینکی ایل آیریلمیدا اگر شهرین برق مصرفنی کاملا تامین ایتمك و یا اعتبار نامه موجبنجه کارخانه‌نی آیری بیر شرکت تحویل ویرمك بوایکی یولدان سوای بیرینی بو خدر و برق شرکتی ترکیبنده بو ایکی یولدان بیر دیمیی انتخاب ایتمه‌لی رضاقلی بو یاراماز وضعیتدن نجات ویرمکدیر

زریه‌زاده

سوره‌ثلر اتفاقندا تعلیم و تربیت

۱۸ - اوشاق باغچاسیندا گون ائچه کئچیر

اوشاقلارین اوپلانماسی

اوشاقلارین هر سحر اوشاق باغچاسینا گلیب قبول ائدیلمه‌سی اوشاق باغچاسینین حیاتیندا چوخ مسئولیتلی بیر وضعیت در. بو تاثیر آلاتلار، هر بیر احوال روحیه‌یه آسان تابع اولان کیچیك اوشاق ایچون بیر دن بیره متشکل، مالیت شرایطه دوشمك چوخ مهمدر.

اوشاقلارین گله وقتی درست مین ائدیلیر. بونون اوشاقلاری قبول ائتمك ایچون تقریبا بو ساعت آیریلیر.

اگر اوشاقلار بنا دا بولانیرسا، اونا دا سویوندا اوتاغیندا بوره ده اولور. او، هر چور اوشاقین قایدان گیرنده آیاقلارینی سیلمه‌سینه، قولی وقتی پالتاریسا گی قاری تیزله‌مه‌سینه دقت ائدیر، دایه چنین حالارا اوشاقلارا، خصوصیه گوریه‌لره کومك ائدیر.

اوشاق سویوندا اوتاغیندا اوست پالتاریسی چیخاردیر و توز یئرینده آسیر. خصوصی (آغ گئیم) گئیر، بچکه‌سی و گیشه‌لیر و ساکچه صف اوتاغیا گیریر.

مربی اوشاقلاری قارشیلاماق، اولاریت آتا-آناسی ایله دانیشماق ایچون تئر - تئر سویوندا اوتاغیا گلیر.

اوشاق منقله گیرمه مربی و اوشاقلارلا سلاملاشیر. مربی اونی گولر اوزلا قارشیلاییر، ساکت و مهربانلیقلا اونا بیر نئچه سئوال ویریر.

بیر دفعه اولاراق اوشاقلار سحر اکوده یوتیالی و اوشاق باغچاسینا تامیله تیز گلمه‌لیدیر لر. آنجاق اوشاقلاردان هر هانسی بیرینین قولاقلاری و یا اللری چیرکلی اولارسا، اوندا دئمه او یوتیالیدر. سو گرلیوش دوگمه در سال بیکلك قیلیر.

مربی اوشاقلاردا بونون گون مدتینده ساکت، چالاق احوال یارانماغا چالیشمالیدیر.

ونا گوره ده او بو ساعتلرده اوشاقلاری یوران و عصبی‌لشدیرن سبب کوچك مشغله لر و اویونلاردان قاچیر، هر اوشاقا لوزی ایچون مراسلی مشغله تاپماغا کمك ائدیر.

عمومیتله سحر ساعتلرینده یونجیلر ایشله‌یرلر. بونلار چیچکلری سولاه‌یرلار، باغچالارا و قوشلارا یئم ویریرلر، مربیه مشغله‌لر ایچون شئی حاضرلاماغا کومك ائدیرلر.

بئشده قالانت اوشاقلار بو زماندا، اویناییرلار، شکلره باخیرلار، شکل چیکیرلر.

سحر یئمگینه قدر وقت ساکت اویونلار و مشغله‌لرله گئچیر. اوزلاو بویوك اوشاقلارین اولدیغی دسته‌لرده سحر یئمگینین اول سحر زیماناتیگی گئچیلیر.

اگر اوشاقلار آچیق هوادا یئیشرسا، اوندا مربی بوراداداهر اوشاقی قارشیلاییر، اونونلا و آتاسی ایله صحبت ائدیر، سونرا اوشاقا مشغله تاپماق ایچون کومك ائدیر، بونلار اوشاقلار مشکل اولاراق تاپا گئتمیرلر.

بویوندا - اوشاق باغچاسیندا اوشاقلار گون مدتینده بیر نئچه دفعه یوریه‌لر، هر دفعه یئمکدن اول الرینی یویورلار، نهار دان سونرا آخیرلارینی یاتماقلاییرلار. گئچه اوشاق باغچاسیندا قالان اوشاقلار دیقتلی نیزاله‌یرلر. یاتماق دان قاباق ایاقلارینی، بئله قدر بدنلرینی یویورلار، بوندان باشقا اوشاقلار مستراحا گئتدیکدن صونرا الرینی یویورلار.

غذانین دوزگون تشکیل ائدیلمه‌سینین اوشاقین سالامتلیغی ایچون چوخ بویوك اهمیتی وار در. صحی شرایط، یئمك وقتینده، ساکیلیك، غذانین یاخشی هضم‌ایلنه‌سینه کومك ائدیر.

بونون عکسینه اولاراق یاخشی، غذالی نوار ضد صحی شرایط اوزوندن آز قالیره وئریلیر.

مدتی یئمك وردشاری آنجاق مکتبه قدر باشدا تربیه ائدیلیر، اوشاقلار سفره باشیندا دوزگون، سلیقه‌لی یئمک، چوره‌گی خیردالاییب داغیتماماقا، خورگی توکمه‌مك، قاشیق، چنگال، دستمالدان سلیقه‌لی و دوزگون استفاده ائتمك، توکرمه‌لر.

اونلار باشقاسینین قاشیغی، قابی ایله یئمك یاراماز دیغینی اوگرنه‌لر.

اوشاقلارین سالامتلیغی ایچون آچیق هوادا اولان بوغی ائتمه‌سی فائیدالی در.

نئشدا بوندان قوتری خصوصی آواداالیق لازمدر. تورتولی آرتیرما و محفوظ یاتوداما، و یا یاموق چکیلمیش کسه‌لر اولالیدر. اگر اوشاقلار اوتاقدا یاتیرلارسا، پوردا دریچه‌لر، ایسی هوادا ایسه پنجره‌لر آچیق اولمالیدیر.

اوشاقلار بوتیجی دفعه اوشاق باغچاسینا گلدیکی گونلین اعتبارا یاتما قاعده‌لری معین ائدیلیر و بو اولاراق جای اولاراق حیاتا کئچیریلیر. اوشاقلار یاتاق اوتاغینا ساکت گلیرلر. اوردا دانیشماق اولماز، — اگر بیر شئی سوروشماق لازم گلیرسه، باشقالارینا مانع اولماماق ایچون چوخ یاواشدان دانیشیرلار.

مربی منقلی اوچالتماماق، کسکین حرکتلر ائدمك ایچون توربه‌دیگر وئریر. اوشاقلار یاتیرلاندا آیری آداملاریمز یاتاق اوتاغینا گیرمه‌سینه و دانیشیق مالیلارینا قطعیا یول وئریله بیلمز.

عمومیتله ساکت شرایط یاراداییلمق اولمورسا اوشاقلار تئز یوخویا گئدیرلر. آنجاق حتا چینیکله یوخویا گئتمن و باشقالارینا مانع اولان اوشاق لاردا اولور.

بو حادثه‌نین سببی یا اوشاقین گونوز یاتماغا آلیشماسی و یا اونین هیجانلیغی، عصبیگینین آرتیق اولماسی ایله ایضاح ائدیلیر. بوحالدا بیر اوشاقین باشقالارینا نسبتا داها چوخ استراحته احتیاجی وار در.

اونی گونوز یوخوسیا توگرتمك مهدر. مربی بو اوشاقا بونون گون مدتینده دقت ائدیر، اونی آرتیق هیجانلاماماغا قویمور، یوخودان قاباق اونی ساکتلشدیرمگه چالیشیر، ساکت یاتماسینی طلب ائدیر.

آذربایجانجا دوزگون یازماق ایچون

ساده قاعده‌لر

گئچن مقاله ده بیزیم دیلیمیزین سس سیز حروفاتی نین (۲۴) ده تسه اولدیغینی قید ایتمشدیك، او (۲۳) حرف یالنیز خالص توزدیلیمیزه مخصوص در، حتی اگر الفابیز لاتین و یا (فرق) الفابسی اولسایدی، یوخوسا دیلیمزدن اخذ ایتدیگیمیز لغت لری او (۲۳) حرفله یازاییلردیك.

اما الفابیز (عرب) الفابسی ایله‌یئنا گوره، عربجه‌دن اخذ ایتدیگیمیز لغت‌لری، عربجه ده اولدیغی کیمی یازماق‌مجبوریتنده یك. اونا بنا (فقط عرب دیلینه مخصوص اولان (۹) سس‌سیز حرفی‌ده آیریجا اوزاق توز حروفاتیمیزین‌دیلینه علاوه ایتملی‌یك، عرب دیلینه مخصوص اولانلار (۹) حرفده بولاردر.

(ا - ث - ح - ذ - ص - ض - ط - ظ - ع)

عرب دیلینه مخصوص اولان ایله حرفدن یالنیز (ص) حرفی فقط رسم خطدن قوتری قالین سسلی حروفاتین قاباغیندا، اما (ضو لی) زمانیندا (ص) یرینه استعمال اولونماقدادر، مثلا (صو - صودن - صیرا - صابو) کلمه‌لریده، اولدیغی کیمی، او کلمه‌لرده (ص) حرفینه یازیلیر ایسه فقط اولماز لار لاتین قدیمدن عادت اولموشدور (ص) حرفی ایچه سسلی حرفلر یئر قاباغیندا یازیلار مثلا: (سس) کیمی، یئرده، بیزیم دیلیمیزده اولمایب آوروپا دیلارینده اولان (ك) سسی ایله (ق) سسی آراسیندا فقط ایلکین یومو-شاق (ق) حرفی واردر.

مثلا: (قوسرت — اورقستر — قومیته — دموقرات) کلمه لریندده اولدیغی کیمی، او یومشاق دقیت تلفظی، آلیرداق چیخان سسی (ق)، حرفینه باخین اوله‌یئنا گوره (ق) شکلینده یازمالیدیق اونسلاری (ك) شکلینده یازماق‌قاعده‌سی‌قلطدر. چونکه، اولا بیزیم دیلیمیزده (ك) حرفی همیشه (ك) صداسی ویرمز، هیچ بیر وقت یالنیز (ك) حرفی دگیل بلکه بوتون (۱۳) حرفیمیز هیچ بیر-بئر ده صدا قرینی دگیشمزلر، بودا بیزیم‌ایلیمیزین قاعده‌لی و منظم بیر دیل اولدیغینا آیدین بیردلیلدر. اما فارس دیلینده یوخاریدا کی آوروپا لغت لریمی (ك) شکلینده یازماق صحیح در ؟ چونکه فارس دیلینده (ك) و (ک) حرفلرینین صورا، قالین سسلی (ا - او - او) حرفلری گلیر ایسه، او زمان (ك) و (ک) حرفلری صدا لرینی دگیشمز (ق) و (غ) صداسی ویرمزلر و بونداان علاوه، سسلی (او) حرفیمز دا فارسی کلمه لرین ایچینده (مثلا اولدیغینا) یئر گیرندیکینه گوره فارس‌دیلینده مثلا (قومیته) کلمه‌سی (کمیته) (او قومو) کلمه‌سی (دکتر) شکلینده یازیلار اما بیزیم دیلیمیزده (کمیته) (دکتر) (دومو-کرات) (اورکستر) (کسرت) شکلینده ان‌یویوك غلط در.

بیزده دیلیمیزه حرمت و محبت اولارسا بونی یالنلی یك که، بیزیم لوز دیلیمیزین گوزل قاعده‌سی لری واردر، بیزیم دیلی میزین قانون لاری صرف — نحوی باشقا دیللره تابع دگیلدر. لوز دیلیمیزین قانونلارینی هیچ سایماق، باشقا دیلین قانونی ایله یازماق اوخوماق هم خطا وهم ده گولا توهین ایشك دیمکدو. خلاصه گئچمن مقاله‌ده یازدیغ گوسترمیشدیك کیمی بیزیم دیلیمیز (او - او - او) حرفلری گلمه لرین یازیلماسیندا (و) شکلینده یازیلماسا ایدیلار مثلا (قومیته) کلمه سینده اگر (ق) دانه صورا (و) یازیلماسا حتما غلط اولار. چوخ تعجب ایدیلمکدی در ؟ دیلیمیزی آزاد ایدیب آلمانی خصوصیدا، قهرمانلیمیزا شجاعت گوسترمیگیمیز حالدا، نه ایچون اونون قاعده و قانونلارینا رعایت ایتمکده‌مقاومت گلاگیق ایدیریك؟ مثلا یوخاریدا مثال لاری گوسترلن کیمی آوروپا دیلیمیزین اخذ ایتدیگیمیز کلمه لرده‌یومو شاق (ق) حرفینی (ك) شکلینده یازیریق؟!

آذربایجان دیلینده، فعل مصدر لری‌نین آخری (مق) و (مك) ایله قورتارار، یعنی او ایکی شکیل چوخلو (مصدر) علامتی دیرلر، مثلا (آپارماق) (گورمك)

دوختور فیض‌اله زاده

اوشاق صحیه معارفی

۳

کوریه‌اوشاقلاردا قلبین وورماسی و تنفس حادثه‌سی

اوشاقلارین وجودینی تشکیل‌ایدن جهازلارین فیزیولوژی وظیفه‌لری بوبوک آداملاردا کندان چوق فرقلیدیر. بونا سبب اودور که، بوبوک آداملاردا جهازلار (فان دوورانی جهازی وغیری) اوز فیزیولوژی وظیفه‌لرینی بریه بیرمکله وجودین یاشاماسینی تامین ایدیرلر. اوشاقلاردا بو جهازلار اوز وظیفه‌لرینی ایفا ایتمکله بیرلیکده وجودین یاشاماسینی و دیگر طرفدن ایسه اوئین‌سرعتله انکشاف ایتمه‌سینی تامین ایتمه‌لیدیرلر. بونا گوره‌در که، بوبوک آداملاردا قلب هر بیر دقیقه‌ده ۷۵-۷۰ دفعه وورماق اوزره‌ال حساب ایدیلدیگی حالدا، تازه دوغولموش اوشاقلاردا قلب هر بیر دقیقه‌ده ۱۳۰-۱۴۰ دفعه وورور. وجود بویودیکجه یاشلاندقجا قلبین وورماسیدا آزالیر. مثلا اوشاق بیر یاشینا چاتماقدا قلبی هر دقیقه‌ده ۱۲۰-۱۱۰ دفعه، ۵ یاشینا چاتماقدا ۱۰۰-۹۰ دفعه، ۱۰ یاشیندا ۹۰-۸۰ دفعه نهایت ۱۵ یاشیندا ۹۰-۸۰ دفعه وورور.

تنفس جهازینا گلدیکده، بوبوک آداملاردا هر دقیقه‌ده ۱۶-۱۸ دفعه نفس آلماق حادثه‌سی تکرار ایدیلدیگی حالدا، تازه دوغولموش اوشاقلاردا بو حادثه هر دقیقه‌ده ۴۰-۴۵ دفعه تکرار ایدیلیر. بوداوزه‌دان اوتری‌دیر که، اوشاقلارین وجودینا انکشاف ایتمک‌ایچون هوانین اوکسیژن (موالدالصوته) حصه‌سی چوق لازمدیر. بو حادثه‌ده وجود بویودیکجه قاعده‌یه دوشور. مثلا اوشاقلین بیرآی تمام اولماسیدا او هر بیر دقیقه‌ده ۴۰-۴۵ دفعه نفس آلیرسه، بیر یاش تماماندا ۳۰-۳۵ دفعه، ۵ یاشیندا ۲۵-۳۰ دفعه، ۱۰ یاشیندا ۲۰-۲۵ دفعه و نهایت ۱۵ یاشیندا ۱۸-۲۰ دفعه نفس آلمالیدیر. دیمه‌لی اگر ۱۶ یاش حوبلوغ حساب ایدیلرسه بوزمان نفس آلماق حادثه‌سی بوبوک آداملاردا اولدیغی کیمی هر بیر دقیقه‌ده ۱۶-۱۸ دفعه تکرار اولور.

اوشاغین قانی

قید ایتدیگمز کیمی بوبوک آداملارین جهازلاری‌ایله اوشاقلارین جهازلاریندا چوق بوبوک فرقلری فیزیولوژی جهتدن اولدوغو کیمی قانی تشکیل ایدن قان مقداریندا واولارین فیزیولوژی وظیفه‌لرینده فرقلر واردیر. اگر بیز قانی چوق قایا - کویوت بیر صورتده اساس حصه‌لریه آیریماق اوچون یازمالیق:

عومیتجه ایستیر بو بو کلرده‌ایسه‌لر اوشاقلاردا قان ٤ بوبوک حصه‌دن عبارتدیر: بو حصه‌لریندن هر بیرینجه حصه‌دن عبارتدیر که اولاری بوراده یازماقایچین: بوراده قیدایدیلمیشدیر. ٤ بوبوک حصه‌لرین فیزیولوژی وظیفه‌لریندن بیرچاسی اولاجاقدیر. بو ٤ حصه‌دن ۱- قرمزی کورچیکلر، ۲- آق کورچیکلر، ۳- پلاسینالار و ٤- نهایت قانین زرداب حصه‌سیدیر.

قرمزی کورچیکلرین ترکیبنده‌یه چوق ماده‌لر ودمیر ماده‌سی‌ده‌ایسه‌لر در. تنفس واعضاسینه داخلیدیر. آلمیلیر هوانین اوکسیژن حصه‌سی بودمیر ماده‌سی ایله برلشرک قانین قرمزی رنگده‌ساقلایر. دیگر طرفدن‌ده‌بو دمیر ماده‌سی قانا ماده‌لری حصه‌سی‌ایله ساقلاردا حضم او لوب امامی کیمیوی ماده‌لریله آیریلدقدان سونراسورو-لوب قانا داخل اولور. بونانا قانا اولان قانا ماده‌لرینی قرمزی کورچیکلر لوزدا خلیه‌لریله آلوب بوجودیزی تشکیل ایدن هجیره‌لره داشیب یالاییرلار. دیملی قانین قرمزی کورچیکلری، وجودیزی تشکیل ایدن هجیره‌لری بیر طرفدن اوکسیژن دیگر طرفدن‌ده‌قانا ماده‌لری ایله قانا تامین ایدیر لر که بوحادثه‌یه وجودا ماده‌لر مبادله‌سی دیرلر. داها آیدین و دوردی تشکیل ایدن هجیره‌لرین یاشاماسی و دوالارین یاشاماسی یکونه‌لرندا وجودین یاشاماسی ایچون لازم اولان قانا و قانایان ماده‌لرینی مبادله‌سی وقانین قرمزی رنگده ساقلاماسی‌ده کئیرین قرمزی کورچیکلرین فیزیولوژی وظیفه‌لریدیر.

اعلان

دوختور بهمن حاجیطیلو تهران دسافرتندن قایدیب مناوعان خیابانیندا بلدیه ساختمانی مقابلینده هر گون سحر ساعت ۸ دن ۱۲ یه‌و ۳ دن ۷ یا قدر مریضلری قبول ایدیر ش ۳۲۹ ۱-۳

فرقه‌وی اعلان

بوئیله بوتون شهر کمیته‌سینین فرقه‌عضولرینه خبر ویریلیرکه اوز عضویت کارتلارینی مهر آیینین آخرینه کیمی مربوط حومه سینده (کنترول اولندی) مهری ایله مهر ایتمه‌لیدیرلر.

تبریز شهر کمیته‌سی

ق. قهرمان زاده

انتظار

(اورمیه‌ده بیر حادثه)

بعضی زمانلار طبیعت کیمه‌نین دوینوندا گیرلنمی اسراری گیزلین ساحلماندان عاجز در!

قیش ایدی، هوا اولدوقجا سویوق، تنه دیرسی گوکده دوزور، کولک اسیر، چیلان آغاجلاری دوگور.

اولاردا یالواریش کیمی سیزیلدادیرلار.

اورمیه شهرینی دوزن برسکون، دوزلوخ برقاراتلی جوره اقامیشدی. دکانچی‌لار دکانلارین یاغلاریندن آچاغی صاقلیب ایوارینه طرف قاچماغا جان آتیردیلار. بیر خرجوو کیمی دکانلارین قاباغیندا داییاندی. ایکی کیلو چورک چکدیرمرک بیر چه دفعه اوخوموش الینی قیسیایله دوردیردی و چوره‌گی گوتوروب قولتوغونا وردی. اینی بشیرش ایله ایرنه‌ساری یرگت ایدی. او آلیجاق قابونی آچاراق ایچاری گیردی، آغیرلین قوجاغیندا اوتوروب بر چوت قارا کوز لرینی قاپیا زیلله‌یش اوشاق بترینین قاقدی دیلی دوداغا — دوداغا دوه‌گی دیدیرک اونون قاباغینا قاچدی. آتاسی چورکی کورسو-

ترین اوستونه آتدی اوشاغی قوجاغا آلیب اوزونون گوزونون اوپدی و چوندا ایستی اولماییان گوزسیز اوتوردی. مهربان آتا ایوه گلن زمان اوشاق هیچ‌له اونون قاباغینا قاچار واوزی اوشاق دیلی ایله دیلدیرمزدی. آتاسینین دا یئتمه‌سولان بوزغو-لوق و قصه‌لر بیدن بیره سیلینب گیدردی. اونون اوزونده‌گی غم بولوتلاری شاقلاقلا موتی اولاردی. آتانین اوشاغا اوره‌گی یانیر وقلبنده حزین حزین سیزیلدادیردی.

— اشت بیله زمانه‌ده، گوزوموزون آغی قاراسی اولان بو اوشاغا بردست یالنار آلاییقیم، دمب ایله‌ده‌ی گوزو یاغلاردی. دوغروداندا اوشاغین اگنمه یالیز کیمه ویاخاطی کونه‌گینین باشدا هیچ برشی‌یون ایدی، نه آرواتین اگنمه‌سی نه ده کیشرین اگنمه‌ده تازه بیر قیاس وارایدی. لاکن آرواد اونا تملی ویرمرک دیدی:

— اولسون یامان گونون هری آد اولاد الله قوینا ایش دوزه‌لر اوندا هم اوشاقا یالنار آلاویق هوده لوزوموزه دیدی و دمیر حلقه‌سین چای سوزوب کیشی‌نه وئردی. بولاقین بیر ساعتی قیماقلاری اولدوقدان چای هیئه قوماله ایچیریلیر کیشی سوروندان گلدیگیندن چای ایستی‌ایستی ایچمک یاخلاری آرواد سکوتی بوزاراق:

غریبلیک صف قیلیب،
ائینده کیمی قاشدیاشدن،
داریقیان سرج یاندیریب،
او دوداقلارین دیلیب،
عزیزی یم من گیتیجه،
روانون هورمن گیتیجه،
هرالیل جان آلا بار،
اوملومه صف گیتیجه.
عزیزیم قلا مندم،
بوزج مندم قلا مندم،
قیامت او گون آویار،
حسرتین قالا مندم.
عزیزی یم یادامسن،
ایچیمه میخم یادامسن،
بی وفا یار ایتیدن،
گیله گیریم قادامسن.
من عاشقم گوزمن گز،
گوزمن دولان گوزمن گز،
ه ایولاره بئل چاتیلا،
ه آتایا گوزمن گز.
عزیزیم میلیر منی،
نی چیلر نیتر منی،
گیدین بازدان سوروشون،
چاکیر بب تیلیر منی.
عزیزی یم یادادان من،
آشنادان‌سن یادادان سن،
دیامین الی بیری منی،
هیچ چیخماماق یادادان‌سن.
من عاشقم ه دلبه‌ی،
مرغ آلیزدان گه‌دی،
باریم منی گوموبدور،
هیچ بیلیوم ه دندی.
من عاشق ایندی زالمون،
گزه‌ه میلیه‌ی زالمون،
بیله‌ک قوی قوینوما،
قان آیلر ایندی والمون.
داشلاری قاپدی منی،
گوز لیمین بور منی،
بیر که ایلدارلی درسوق،
تا بیلان اکسر منی.
من عاشق یاشلی آتا،
کناه‌دار یاخلاشی آتا،
لوخول بیوقیت اولما،
بله سین یاشلی آتا.
صبادا مساغ صبادا،
نوردون قوبوب قیادا،
نوروزا طرلان درشوب،
گیمه‌سی بوخ اویادا.
من عاشق نازیری گل،
دیلیمین از بیری گل،
گیدیرسن‌سوزوم‌یوخدور،
گیمه آزیری گیل.
من داشین ایله مندم،
قاش گوزون ایله مندم،
اولا بیلیم اغلیک قوزو،
ائه بیلیم آی مه‌مندم.
من قاشین اطاقسیزدان،
قاشلارین اوقاقسیزدان،
مردین گوزلمسی یاشلی،
نامردین اقاقسیزدان.
داد بو بیلیم الیندن،
یان ویر قولوم الیندن،
یان ویریب قوتماق اولماز،
یئنه دوکسوم الیندن.

آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان قولکلورونون ان گئیل و زنگین انسان اولان و خلق ادبیاتی ه حصه‌سینی توپلاییب نشر ایتمک آرزوسیله بو گونلدن باشلا یاران آذربایجان روزنامه‌سینده بیر سئریا آچیلیر.

آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون مراقلی و عوسکارلاردان تنها ایستیر آذربایجان قولکلورونین بو حصه‌سینین تکمیلی صورتده توپلانماسی ایچون بوملومات‌لاری موختوفلاراعاید معلوماتلارینی دقته یازیب آذربایجان روزنامه‌سی‌اداره‌سینه گوندرسیلر.

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان خلق ادبیاتی

توپلایان رسول سرحدلی

بابا تیلار

داغلاریندا لالاسینا،
گوز قیزین آلاسینا،
بی‌بی‌لر قربان اولسون،
قاردا شیخ بالا سینا.
آغ آلما قیویل آلما،
ایسرفه دوزول آلما،
یاریم یولدان گئیده،
جرگه دن اوزول آلما.
آغلاج باشیندا قورا،
یلمه‌دیم دوشدیم توزا،
منی یار دان ایلیمیت،
ایماسیز گلنیم گورا.
گلنیمه یماغ گلنیمه،
الیت وورور یانیمه،
گلنیمه سوز دیمه‌یسن،
گوجوب گلمدیر الیمه.
من عاشقم دوشن گون،
آیلاقان گون دوشن گون،
قاقیر باشیندا اوتار،
یار یادیما دوشن گون.

داغلاریندا گوزلیم،
گوزلیم گوزلری‌ساز ایدن گوزلیم،
هرقری قیشین یاز ایدن گوزلیم،
سو یله گوروم یه جانلون ه در؟
اوجا بوی، قارا قاش گوسترمه منه،
خمار گوز، صیف دیش گوسترمه منه،
جانیمین قوش قوش گوسترمه منه،
منه گوستر گوروم کیمدن ه در؟
سن بیش دگلم، آذر ائلی یم،
ائلدر چین قیزلاریندن دیلی یم،
هرنه‌یم منه بو یوستالین گلسی یم،
منلوغ بیلیرسن جانلون نه در؟
دی گوروم هاسی‌ائلین جوانی سن؟
هاسی هنر لیرین قهرمانی سن؟
هارادا وئسرمین اختیاری سن؟
ائلالین، صلتین اموالون نه در؟
جوانلاردا گرک در غیرت اولسون،
دوز عمل، دوغری‌سوز، حریت اولسون،
ظالمی قدغلسر، پاک نیت اولسون،
بیزی یاخدارق جانلون مالون نه در؟

بیژن داراقی

ائل قیزلاری دیلینده‌دیر

گوزه‌ل میناسیا ناز ایدن گوزه‌ل،
سینیق گوزلری‌ساز ایدن گوزه‌ل،
هرقری قیشین یاز ایدن گوزه‌ل،
سو یله گوروم یه جانلون نه در؟
اوجا بوی، قارا قاش گوسترمه منه،
خمار گوز، صیف دیش گوسترمه منه،
جانیمین قوش قوش گوسترمه منه،
منه گوستر گوروم کیمدن ه در؟
سن بیش دگلم، آذر ائلی یم،
ائلدر چین قیزلاریندن دیلی یم،
هرنه‌یم منه بو یوستالین گلسی یم؟
منلوغ بیلیرسن جانلون نه در؟
دی گوروم هاسی‌ائلین جوانی سن؟
هاسی هنر لیرین قهرمانی سن؟
هارادا وئسرمین اختیاری سن؟
ائلالین، صلتین اموالون نه در؟
جوانلاردا گرک در غیرت اولسون،
دوز عمل، دوغری‌سوز، حریت اولسون،
ظالمی قدغلسر، پاک نیت اولسون،
بیزی یاخدارق جانلون مالون نه در؟

دنیاخبرلری

۱ نجی صحیفه‌دن باقیه

گونده‌ریب بو موضوعین جلسه‌دستور-ینه‌دا قید ایدیله‌سینی ایسته‌میشدر.

آتی‌ده

آتی روزنامه‌لریندن چوخوسی اوجه‌دن (الکتریان) روزنامه‌سی یازیشدر که انگلیس بیناشیپلاری اسکندریه‌ده اولان نظامی تکیه‌یرلرینی بو یاناکتیر مکدن‌توتری تداراک گوررولر ثبجه که معلوم‌در بو‌دن حکومتی بو ایشه اعتراض ایتمه‌جکدر.

مصر ده

صوت‌الامه روزنامه‌سی مصر و انگلیس دولتلری آراسیندا دانیشیقلار حقینده مقاله یازیب قید ایتمیشدر که تیزلیکله مصر انگلیس دولتلری آراسیندا یئی دن دانیشیقلارین باشلانماسینا هیچ بیرشبهه یوخدور بیله ایکه آنلاشیلیر صدقی پاشانین ایشلری معلوم اولدوقدان کابینه‌سی انگلیسلرین پیشنهاد‌لارین تصویب ایتمیشدر بو نماینده‌لر مصر خلقینین گئیش گله‌جکدن نفرت-لریله معروف قالمیشلار پشون مصر خلقی مصر و انگلیس دولتلری آرا-سیندا گیدن دانیشیقلاردان نارازی قالیب و اونونلا مخالفدرلر اما مصرین پالانچی نماینده‌لری حاضر اولوبلار انگلیس امپریالیزمی‌نین نفعینه اوینون اولان مقاوله‌نی قبول ایتمیلر.

یوگسلاویا آندره‌یف لنینگرادا قایتمیشدر

ثبجه مدتده‌دن بری چیکیرتکه آتیله مبارزه ایتمک ایچون ایران گلمیش یوگسلاویا آندره‌یف لنینگرادا قایتمیشدر و آندره‌یف اوزیله اولان مصاحبه‌ده دیمیشدر که سووموت اوتکه سیله ایران سرحدنده چیکیرتکه آتیله جوخ جدی مبارزه مبارزه آپاریلمیشدر آندره‌یف دیمیشدر که ایلدردن بری چیکیرتکه بین یئنیجاق بیری اولاتلار دمان چولی هیئتین جالیشماسی اثرینده تامامیله تیرله‌نمیب و چیکیرتکه بون-لیکله آوادان گئتمیشدر چیکیرتکه ایرانین اکینچیلیک یئرلرینه و آذربایجانا یاخین حاصلاته چوخ ضرر یئتیرردی بونا کوره ده زهرلی مادده‌لر سپمک‌دن اوتری ۹ طیاره وچوخلی ماشین هیئت اختیارینا قویولموشدر آندره‌یف مصاحبه‌نی سونیندا دیمیشدر که نتیجه مدت ایره‌لی لیراندا دمان چولی ایشلرینین قورتارماسی مناسبتیله بیرجلسه تشکیل ویریلمیشدر بو جلسه‌ده سووموت اتفاقی هیئتینین بو ایشده چالیشانلاری بکه ایلیب و هیئت رئیسی نشان ایله تلطیف ایدیلمیشدی.

آلمانیا دا

آلماندا اولان ریشی حکومتینین مدیری محکمه‌یه ویریلمیشدر بو شخص فرانسه ملتینه خیانت ایدیب آلمانیله همکارلیق ایتمکده متهم اولموشدر.

فرانسادا زهراندومدان صورا

۱ نجی صحیفه‌دن باقیه

دگل ایدیلر.

لکن سوسیالیست‌لر اکثریتی اوزلرینه بیر حکومتده اشتراک ایتمه‌جکلرینی بیلدیرمه‌ک بوتشئین قاباقینی آلدیلار. بو دفعه ده مئن ایل مدنی ایچون متجیله‌جک اولان «ملی مجلس»ده «سوسیالیست — ام. ار. پ» بیر اکثریتدن بهره ایدیلمه‌ک باشلاتمامیشدر. حتی «ام. ار. پ» راهاداکیشین و مرتجع فرقه‌لری ده ایچینه آلاجاق بیر قابینه تئن قورو-لماسینی ایرهلی سورمکده‌دیلر.

آنلاشیلدیغینا کوره «ام. ار. پ» ساغا طرف متمایل اولماغلا، رهبرلر بدوم مبارزه مینده السدن ویردیکی طرفه‌داری وساغ عنصرلری یئی دن جلب ایتمکله مجلس‌ده کوز یئتیرتمی موقعینی حفظ ایتمکه چالیشیر.

بو میرادا «سوسیالیست‌لر» ده بیر اعلامیه نشر ایتمکله بیر «همکلی سوسیالیست» قابینه‌ده اشتراک ایتمکه حاضر اولدیقلارینی اعلام ایتمیشلر، لاکن بئله بیر ائتلافی قابینه‌نین حد اقل مشترک پروگرامینی تعیین ایده-جکلرینی اورتایا ایرهلی سورموشلردر.

دموکرات فرقه‌سی «سیاسی جهاتی» ایکی گون اول نشر ایتدیکی بیر بیانیه‌ده گئته‌جک انتخاباتا و مجلس‌ده کوز حقلرینی تصریح ایتمیشدر.

بو بیانیه‌ده اشاره ایدیله‌جکینه کوره، دموکراسی فرقه‌سی بیر کئیش ائتلافی قابینه‌نین قورولماسینا موافق‌در. لیکن بو ائتلافی قابینه «ملی مقاومت شوراسی» قبول ایتدیکی مشترک پروگرامی اجرا ایتمکه چالیشمالیدر «ملی مقاومت شوراسی»، کمونیست، سوسیالیست، رادیکال سوسیالیست، سولچی اتحادیه‌لرینه مشترک نماینده‌لری طرفیندن فرانسه آزادلیقیندان اول اورولوشوش اولان بیر شورادیر. بو شورا، فرانسه‌ده اجراسی لازم اولان عدالت اصلاحات دا مواقفت ایتمیش و اونی بیر بیانیه حالیندا نشر ایتمیشدی.

فرانسادا انتخابات آیاق ایتمیشدر. یئکه‌ن صورا ایش باشا گلمیش اولان حکومت‌لر بو پروگرامین بیر قسمینی حیاتا کئچیرمیش اولدیقلاری حالدا، اونون مهم قسمی اجرا ایدیلمه‌میش‌دیر بئله‌ایکه فرانسه‌ده انتخابات اولموشدا مبارزه «کمونیست» — «ام. ار. پ» مبارزه‌سی حالی آلمیشدر.

بو آرادا بیرنجی موقعلر مجلس انتخاباتیندا اولدیقی کیمی اساسی و مهم دول سوسیالیست فرقه‌سی عهده‌سینه دوشموشدو.

سوسیالیست‌لر یا کمونیست‌لری و یا «ام. ار. پ»نی ترجیح ایتمه‌لی دولر.

لاکن صون سوسیالیست کونگره‌سینین درمیندن صورا، بوگره یئنی تئوریلرین کمونیست‌لر علیهینده بیر تصمیم دوتماسی چوخ آز محتمل دور. نتیجه‌نی دونن «سوسیالیست» اوزلری اولان «لوبوبولر» غزیته‌سینده «لئون بلوم» یازمیش اولدیغی مقاله‌ده کمونیست‌لر علیهینده هیچ بیر ائتلافدا اشتراک ایتمه‌جکینی ابراز ایتمیشدر.

بو مقاله‌ده «بلوم»، اساسی قانونا تعدیل نظر ایتمه‌دین هیچ بیر دمکراسیت آلتیندا قرار دوتماغینی آیدینجا یازمیشدر. چونکه «ام. ار. پ» و «پ. ک. ف» باشقا قروپلار بوسوارین آلتیندا بیر ائتلاف یاراتماغا چالیشیر و کمونیست‌لری ائلیت‌ده قویماغا چالیشیرلار.

هرحالدا فرانسه‌ده فعلا مبارزه ایکی شعار آلتیندا شدتله جریان ایتمکده‌دیر. مختلف فرقه‌لر و قروپ‌لار بو ایکی شعار قاتیشمیسیندا کوز وصیلرینی آیدینلاشدیرماغا چالیشیرلار.

بو ایکی شعاردان بیرینجی:

قانون اساسی‌ده تعدیل نظر ایدیلمه‌سی.

ایکینجی‌سی ایسه کمونیست‌لری ملی مقاومت نهضتی پروگرامی آلتیندا ائتلاف پیشنهادی‌ایله «ام. ار. پ»نین ضد کمونیست بلوک دا اشتراک تکلیفی آراسیندان بیرینی ترجیح ایتمکدن عبارت‌دیر.

سووموت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان...

اول صحیفه‌دن باقیه

اولجه جمعیتین کاتبی آقای مهندس قهرمانی جمعیتین بیر ایلیک فعالیتی حقینده و جمعیتین مالی نسبتی مسئولی آقای عطائی جمعیتین بیر ایلیک مالی وضعیتی حقینده گزارش ویردیلر، صورا آقای شریعتی و بردلت یه جمعیتین ایدیب جمعیتین بیر ایلیک کوره کمالی فعالیتی حقینده صحبت ایتدیلر، صورا آقای دکتر جهانشاهلو طرفیندن کئچن اداره هیئتینین فعالیتی تقدیمه آشاغیداکی قرار پیشنهاد اولونمی.

«سووموت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین حق-حساب متینگی مجلسیه تولاتان بیر آذربایجان محاللاریندان و تبریزدن دعوت ایدیلمیش نماینده‌لر هیئت اداره‌نین ایلیک عملیات و مالی حق-حساب گزارشینی ایشیدیب مذاکره ایتدیکدن سونرا قرار آلیر:

۱- هیئت اداره‌نین ایلیک عملیات و مالی حق-حسابینی تصدیق ایتمک.

۲- هیئت اداره‌نین ایکینجی دوره ایلیک فعالیتینی کافی حساب ایتمک.

۳- یئنی هیئت اداره تیریز و آذربایجان محاللاریندا کی مدنی علاقه جمعیتینین شعبه‌لرینه رهبرلیک و یاردیم ایشلرینی تامین ایتمه‌لی‌در.

۴- یئنی اداره هیئتی و تفتیش کومیسیونی کوز ایشلرینی کئچیرمه‌ک و آتیف برابر قورمالی و مساوات اتفاقیله مدنی علاقه‌نی داها محکملیک و ترقی ایتمکینه چالیشمالی‌در.»

قرار اکثریت آراء ایله قبول اولونمی. صورا یئنی اداره هیئتینین داخلی عضولرینه آقایان صفوت، الهامی، عطائی، حریری، دیانیان، دوقتور جهانشاهلو، مدنیانی و بخشوایی، ناظر، خانم بتول موزیه زاده و بیر نفر ووکیل نماینده‌سی انتخاب ایدیلدیلر.

جمعیتین کاتبی کومیسیونا ایله آقایان پروفسور دوقتور اورنگی و کامل انتخاب اولونمیلار.

آقای کریم کشاورزین پیشنهادی ایله جناب آقای فراستیخ و آقای پیشه‌وری جمعیت اداره هیئتینین افتخاری عضرلیکینه انتخاب اولونمیلار.

صورا جناب آقای فراستیخ و آقای پیشه‌وری چیخیش ایدیلر.

یئنیجاق نهایت صمیمیله خاتمه تاپدی. یئنیجا قدان صورا نماینده‌لردن توتری سووموت فیلمی نمایش ایله‌ییلدی.

آقای مهندس قهرمانینین گزارشی:

حرمتلی خانملار و آقالار

بئله که خاطر محترمیز مستحضر در ۱۳۲۴ نجی ایل مهر آیین ۲۸، نده سووموت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتینین تیریز شعبه‌سی مؤسس و عادی عضولری‌نین عمومی اجلاسدا آشاغیدا آدلاری گوستریلن آقالار.

صنعت — الهامی — صدیقی — دیانیان — عطائی — بخشوایی — ادیب — کاتبی — میلانی و مهندس قهرمانی جمعیتین ۳ نجی دوره هیئت اداره‌سی عضولیکینه انتخاب اولونموشدیلار و بو کون نظامنامه اساسجه هیئت اداره‌نین تجدید انتخابینه اقدام اولونماسی لازم گلیر. اونا گوره حرمتلی خانم‌لار و آقالاردان تقاضا ایدیرم اجازه ویرمیسلر هیئت اداره‌نین بیر ایلیک فعالیت و اقداماتینین خلاصه گزارشینی حضور محترملریته عرض ایله‌یم.

۲ نجی دوره هیئت اداره‌نین کوز ایشلرینی ایکی اساس پرنسیپ اوزه وئرمه‌ک دوام ایتدیرمیشدر اولا مدنی علاقه جمعیتینین ۱ نجی ایل فعالیتی نتیجه‌سینده باشلادیغی ایشلری ۲ نجی دوره‌ده دوام و بو ایشلرک ترقی و انکشافا سوق ایتدیرمیشدر تاپسا ایکینجی دوره‌ده یئنی شرایطده دولان و قارشی‌یا چیقان بیر سیرا مهم اهمیت مالک اولان مسئله‌لر ایرهلی گلمشدر که اونون بو مسئله‌لری اداره هیئتی کوز چله‌لرینده مذاکره ایدیرلاکمدن بوزلارایله حیاته کئچیرمکه چالیشمیش و نتیجه‌ده آشاغیدا کوستریلمیش کیمی بیر سیرا مهم نتیجه‌لر الده ایتمیشدر.

حرمتلی خانملار و آقالار، اظهار ایتمه‌لیم که ۲ نجی دوره اداره‌سینی، یئنی ده‌لیلی ۱ نجی دوره اداره‌سینی فعالیتدن شرایط اعتباریله فرقلنمکده‌دیر اگر ۱ نجی دوره‌ده هیئت اداره بیر سیرا مهم مدنی تدبیرلری حیاته کئچیرمک ایچون ارتجاعی قوه‌لرله اوز-اوزه گلمه‌لی اولموردی اونا کوره‌ده بعضی تدبیرلرین حیاته کئچیرلمه‌سی ایشینده کئچیکمه‌لر، چیلینکلر راست گلیرسه‌ده لاکن ۲ نجی دوره‌ده تماملیله بو کون حکومت اولان خراب بطنده هیئت اداره کوز فعالیتینی دوام ایتدیرمیشدر.

آذربایجانا یاوانان دموکراتیک ملی نهضتینین نتیجه‌سینده شرایط بو-یون دگیشمیش شیا ایدلاریمیزین — کارمندلرین — کار گرلرین یئنی کام خلقیمیزین ملی نهضته اولان علاقه‌سی کولکه میزده مدنیتین سریع انکشاف و ترقی ایدیلمه‌سی اولان حسن توجهین آرتماسی نتیجه سینده مدنی تدبیرلرین کئچیریلمه‌سی داها آسانلاشمیش‌در.

بوندان علاوه سووموت اتفاقیله مدنی علاقه‌نین خلفیده داها چوخ مدنی کمک گوستردیکینی حقیقتا مدنی علاقه‌نین خلقین ترقی و انکشافیندا بیوک اهمیت قازاندیغینی ضمالیلار و بوتون اهالیمیز درک ایتمیش و مدنی علاقه جمعیتین ایشلرینی ایرهلی آپارماق ایچون حسن توجه گوستروب اداره هیئتیمیزین فعالیتینه حقیقی کومک ایله‌ییشدر.

قونشومیز بیوک سووموت اتفاقیله یاراندیغمیز علاقه و اونون کوردیکی بیر سیرا مهم تدبیرلر شهریمیزده یئنی و تاریخی اهمیته مالک اولان مدنی مؤسسه‌لرین عمله کلمه سینه سبب اولموش و بو اوکوزمن خلقیمیز هیئت اداره‌نین آپاردیغی مثلی سیاستنه آوتیل درجه‌ده علاقه‌مند اولموشدر.

۱ نجی دوره‌نین اداره هیئتی اوز فعالیتینی بیر ایله‌یول ایله آپارماغا چالیشمیشدر. بو آلاردان عمده‌سی سکسیاره‌لار واسطه‌سیله حیاته کئچیریلمیشدر و هیئت اداره اوزو اونون ۱ نجی جلسه‌سینده یئنی سکسیونلارین تشکیلی‌ایله ۱ نجی دوره‌ده‌کی سکسیونلاری ایشه سالماغی لازم بیلمیش‌دی. [اسو سکسیونلارا جمعیتیمیزین حرمتلی عضولری‌نی جلب ایتمیش‌دی.

حال حاضرده جمعیت ۳۱۰ نفر عضودن عبارت‌دیر که بونلاردان ۴۵ نفری خانملار در فعالیت گوستردیکلری سکسیونلارایله آشاغیدا گوستردیکلری بیرلردن عبارت‌دیر:

تاریخ و ادبیات، طب، داقوزی، اینجه صنعت، خانملار واقتصاد هیئت اداره‌نین ایلیک فعالیت‌دوره‌سنده گوه‌ریلن بونون تدبیرلر سکسیونلارین و یا خود بلاواسطه هیئت اداره اوز تشبثی و رهبرلیگی‌ایله حیاته کئچیریلمیشدر. هیئت مدیره ایلیک فعالیت دوره‌سنده ۳۱ اجلاس کئچیریلمیش‌دیر که بونون گوروللری تدبیرلر بو اجلاسلاردا مذاکره ایدیلمیشدرو گوروللری ایشلرین مختصر شرحی بئله‌دیر: قورتارمادی

اعلان

آذربایجاندا خلق پارادیجلیغی صنعتینی تشویق ایتمک و اهالینی آذر-بایجان خلق پارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریله تانیش ایتمک‌مقصدیله سووموت اتفاقیله مدنی علاقه جمعیتی و سووموت مدنیت ایوی ایران آذربایجانی خلق پارادیجلیغی اوستالارینین اثرلرینین عبارت تیریزده کی سووموت مدنیت ایوینده مرکزی تشکیل ایدیر.

مرکزده اشتراک ایتمک ایستین خلق پارادیجلیغی صنعتکارلاری کوز اثر-لرینی سووموت مدنیت ایوینده مرکزی قومیسیونا تقدیم ایده‌یلر.

مرکزده آشاغیدا گوستریلن صنعت اثرلریله اشتراک ایتمک اولار.

۱- مختلف توخوما صنعت ایشلری: خالی، خالیچا، پالاس، شال، تورپه گلاقاتی، پایلیق، پارچا، باقا، زنجیره، کورتسوک، پرده، خورجون، کیسه، تلمدان قابی، جوراب و غیرلری.

۲- پارچا اوزه‌رینده ایشلنمه، چکمه، تیکمه و گلابتن ایشلری.

۳- زوگرلیک و مینا ایشلری.

۴- ظریف ساحه‌سی قابلاری.

۵- مختلف نوعلی ظریف نجارلیق، خانم و منت کارلیق ایشلری.

۶- مختلف مسگرلیک و قلم ایشلری.

۷- مختلف قابلار اوزه‌رینده قاشلیق و قلم ایشلری.

۸- یوخاریداکی لاردان باشقا خلق پارادیجلیغی مختلف ساحه‌لریندن ظریف ایشلر

گوستریلن بونون اثرلر مرداد آیین ۲۰ سپتامبر آدو آیین ۱ اکتوبر (آغوستآیین ۱۱ دن توبامبر آیین ۲۱ دکی) مدنیت ایوینده تیریز اولوقاجاقدر.

مرکزده بیرنجی‌لیک قازانان اثرلرین اوستالارینا آشاغیدا گوستریلن اوچ درجه‌لی مکافات ویریله‌جکدر.

بیرنجی درجه‌لی مکافات ۱ عدد پلس مین ریال

ایکینجی درجه‌لی مکافات ۲ عدد هر بیری اوچ مین ریال

اوچونجی درجه‌لی مکافات ۴ عدد هر بیری مین ریال

تشکیل اولونان خلق پارادیجیسی مرکزینی ایکی آیا قدر دوام ایتدیرمه‌ک و صورا اثرلر تور صاحبلریه قایتاریلاجاقدر.

مرکزه دایر معلومات آلماق ایچون هر گون سحر ساعت ۸ دن ۱۰ ده قدر مدنیت ایوینده حاضر زاده‌یه مراجعت ایتمک اولار.

مدنی علاقه جمعیتینین اداره هیئتی مدنیت ایوی مدیریتی

آذربایجان مطبعه‌سی

«آنتونیتی»نین ایکی ثاتی...

اول صحیفه‌دن باقیه

بیر نفر ژنرال دو توکیودا مطبوعات نماینده‌لریله دیمیشدر «بیر آتوم بمباسی ایلیه‌رده ایکی سووموت اتفاقیله محاربه ایتمکیک و عالم چیخاریلمیشدی» او بیرسی ده که مکتبی جزیره سنده آتوم بومباسی امتحانیندا حاضر اولان بیر عالمدر دیمیشدر.

«بیر ایله صباح سحر مسکوایا بیر آتوم بمباسی آتاجاقدی.»...

آتوم مدیرلری آمریکادا اولدیغیا انتشار تاپمیش بیر خسته‌لیکدر، بدخت‌لیک بورا سدا در که بیر عده ناقلان ایران و عالم (که مارتیت اولانلارین آدینی سایماقدان بوتون قاچیرمیشدر) بو مدیران خسته‌لیکینه مبتلا دولار.

بوندان علاوه بیه ده آیری‌شخصلر واردر، فکر ایتمک اولار که آنتونیتی اولانلارین آدینی چوخ یاخشی بیلیر.